

Johannes Vinckboons, *Gezicht op het eiland Banda Neira met de vestiging van de VOC (1662-63)* [Rijksmuseum Amsterdam, SK-A-4476]

De culturele dimensie van de Nederlandse expansie overzee

“Het is alleen gelt en geen wetenschap die onse luyden soeken aldaer [in Indië], 't gunt is te beklagen”, treurde de Amsterdamse burgemeester en VOC-bestuurder Nicolaes Witsen in 1712. De Nederlandse handelscompagnieën staan om veel bekend, maar niet om hun interesse in cultuur. Zo merkte niet een van de VOC-dienaren op dat zich op Java de grootste Boeddhistische tempel ter wereld bevindt (de Borobudur), en duurde het tot 1814 voordat deze werd herontdekt (door de Engelsen). Evenmin ambieerden Nederlandse dichters een navolging van de epische lofzang door Luís de Camões op de Portugese wereldwijde zeevaart. De Nederlandse expansie had een aantoonbare invloed op natuurwetenschap en geneeskunde, zoals Harold Cook aantoonde in *Matters of Exchange: Commerce, Medicine, and Science in the Dutch Golden Age* (2007). Maar wat waren de gevolgen – als die er al waren – voor cultuur en geesteswetenschappen? Dit themadossier brengt wetenschappers uit verschillende disciplines samen – cultuur- en kunsthistorici, boekwetenschappers en letterkundigen – om de culturele dimensie van de Nederlandse overzeese expansie in kaart te brengen.

Naar aanleiding van het jaarcongres van de vereniging lanceert de redactie van *Jaarboek De Zeventiende Eeuw* een extra oproep voor bijdragen over het thema. Artikelen van max. 5000 woorden (inclusief voetnoten) worden verwacht voor 1 maart 2022. Inleveren via gerit.verhoeven@uantwerpen.be